

POSITIONSPAPIR: DANMARKS SPORTSFISKERFORBUNDS POLITIK FOR KYSTBESKYTTELSE OG SANDFODRING

De danske kyster er eksponeret for vind, bølger og havstrømme. Det betyder, at en del af kyststrækningerne naturligt tages af havet. Der eroderes i gennemsnit per år 1 meter af kysterne i de indre farvande og 3 meter langs den jyske vestkyst. En del af det eroderede materiale aflejres igen på land, og det betyder, at kysterne i andre områder genopbygges.

Det estimeres, at vandstanden i havet vil stige med mellem 0,3 og 1,2 meter inden år 2100, ligesom der vil være en hyppigere forekomst af storme i fremtiden som følge af klimaforandringerne. Begge dele vil medføre en øget erosion på kysterne, og dermed vil der i fremtiden være et endnu større behov for at sikre kyststrækningerne mod at forsvinde i havet.

I dag udføres kystsikring primært ved at udlægge sand kystnært – det kaldes for sandfodring – som skal opveje tabet af det sand, der føres bort af strøm og bølger. Alle former for kystsikring har miljømæssige konsekvenser for det kystnære dyre- og planteliv. Det gælder også for sandfodring. Danmarks Sportsfiskerforbund mener, at fremtidens kystsikring i langt højere grad skal udføres, så den både sikrer mod erosion og samtidig fremmer biodiversiteten i havet.

KYSTSIKRING I DAG

Der findes forskellige former for kystsikring. Nogle udføres inde på land – som fx udlægning af sand eller stenmaterialer på stranden, ligesom der er lavet forsøg med lodret nedgravede rør, der dog ikke har haft den ønskede effekt. Andre former for kystsikring udføres ude i vandet som for eksempel kystnær sandfodring. Princippet i sandfodring er, at der indvindes sand – ofte i havet – som så efterfølgende lægges ud på kyststrækninger, hvor der er stor erosion. En del kyster er beskyttet af hølfer. De første blev anlagt for knapt 150 år siden langs den jyske vestkyst, men de senere år er det primært sandfodring, der er blevet anvendt.

Natur- og miljøkonsekvenser ved sandfodring

- Det ødelægger/forringer levesteder på indvindingspladserne.
- Det ændrer sandets kornstørrelse kystnært – med mindre, der er taget højde for det. Ændret kornstørrelse ændrer på sammensætningen af dyrelivet.
- Kystens hældning ændrer sig. Det ændrer på sammensætningen af dyrelivet.
- Variationen i bundforholdene reduceres. Det begrænser og ændrer sammensætningen af dyrelivet.
- Sandfodring kan være med til at reducere antallet af fiskearter og -bestande, der som en del af deres livscyklus opholder sig kystnært.
- Hvis der er stenrev i området, så risikerer de at blive dækket af sand. Med deraf følgende tab af biodiversitet.

kystsikring og lovgivning

Ansøgninger om kystsikring behandles med udgangspunkt i bekendtgørelse af lov om kystbeskyttelse m.v. BEK nr. 705 af 29/05/2020 se: www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/705

Du kan læse om sagsbehandlingen – herunder kriterierne for, hvornår skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport – her: https://kyst.dk/media/100725/31_manual-til-sagsbehandling_opdateret-2021.pdf

POSITIONSPAPIR: DANMARKS SPORTSFISKERFORBUNDS POLITIK FOR KYSTBESKYTTELSE OG SANDFODRING

MILJØPÅVIRKNINGER VED SANDFODRING

Sandfodring påvirker den naturlige bundflora og -fauna, fordi det sand, som tilføres, ofte ikke har den samme kornstørrelse som det, der allerede ligger der. Sandfodring ændrer også havbundens hældning, og variationen i bundforholdene bliver mindre, fordi sandet dækker stenbund og fylder huller op. Begge dele påvirker også dyrelivet. Når sammensætningen af bunddyrene ændrer sig, kan det få negativ indflydelse på de fiskearter, der som en del af deres livscyklus opholder sig kystnært som fx arter af fladfisk. Det er ikke kun de kyststrækninger, hvor sandet udlægges, der påvirkes. Områder, hvor sandet indvindes/opsuges, påvirkes også negativt.

DANMARKS SPORTSFISKERFORBUND MENER

Vi anerkender behovet for kystsikring og accepterer dermed også, at det kan påvirke havets dyre- og planteliv lokalt. Vi mener dog også – set i lyset af et øget behov for kystsikring i fremtiden – at tiden er moden til at implementere andre metoder som for eksempel etablering af stenrev, hvor det giver mening. Stenrev vil næppe helt kunne stoppe behovet for sandfodring, men de vil kunne være med til at begrænse omfanget af sandfodring.

DÅRLIGT VIDENSGRUNDLAG

Der skal derfor afsættes statslige midler til finansiering af forskning til belysning af konsekvenser af sandfodring med udgangspunkt i undersøgelser i de indre farvande, hvor sandfodring er blevet anvendt.

DTU Aquas projekt BARREEF, der arbejder med kystnære stenrev som kystsikring og deres mulige positive effekter på dyre- og plantelivet, skal fremmes. Formålet er at speede processen op, så der hurtigt kan komme effektvurderinger af stenrevs virkning som kystsikring og deres mulige positive effekter på biodiversiteten. Der bør etableres flere barriere-rev end det ene, som er planlagt, og der skal indsamles erfaringer fra udlandet, som skal danne grundlag for det fremtidige arbejde med at kystsikre. Projekt BARREEF er finansieret af Velux Fonden og Vattenfall. Den danske stat bør medfinansiere et udvidet projekt.

KRAV OM INDVINDING AF SAND

Sandet, som skal bruges til sandfodringen, bør som udgangspunkt indvindes i områder, hvor det påvirker miljøet samt flora og fauna mindst muligt. Indvindingen skal derfor ske mindst 8 km fra kysten og på dybere vand end 10 meter i områder, som ikke er essentielle gyde- eller opvækstområder for fisk. Eller i områder som havne og sejltreder, hvor sandet alligevel fjernes for at sikre sejladsmulighederne.

DANMARKS SPORTSFISKERFORBUND VIL ARBEJDE FOR

- At der kommer mere viden om de miljømæssige effekter af sandfodring på økosystem-niveau.
- At processen med at undersøge de mulige effekter af barriererev/stenrev – både de biologiske og i forhold til at kystsikre – intensiveres.
- At stenrev bliver et virkemiddel i forhold til at begrænse erosion på kysterne.
- At dybdegrænsen for indvinding af sand til sandfodring øges til mindst 10 meter, og at afstanden til land skal være mindst 8 km, så påvirkningen af de kystnære habitater minimeres.
- At der ikke kan indvindes sand til sandfodring i områder, som er vigtige gyde- eller opvækstområder for fisk.

FORELØBIGE INDSATSER

- Vi er med i projekt BARREEF, som undersøger effekten af stenrev som kystsikring.
- Vi samarbejder med andre grønne organisationer, der kæmper for et bedre havmiljø.
- Vi støtter lokale grupper, der arbejder for et bedre havmiljø og flere stenrev i de danske farvande.
- Vi har afgivet høringssvar om Danmarks Havplan, hvor vi har påpeget behov for at etablere flere stenrev.
- Vi har iværksat "Kysthjælper", der sætter fokus på forbedringer af det kystnære havmiljø.

TRUSLER OG UDFORDRINGER

- Sandfodring er i dag den mest anvendte er i dag den eneste/mest anvendte metode. Der bliver sjældent kigget på alternative løsninger som høfder og kystnære stenrev, som kunne mindske behovet for sandfodring.
- Behovet for kystsikring vil blive større i fremtiden på grund af vandstandsstigning i havet og hyppigere og kraftigere storme som følge af klimaforandringerne.
- Vidensgrundlaget om sandfodrings mulige negative effekter på biodiversiteten – herunder fiske- og plantearter er begrænset og bør forbedres.